

AMBASSADEUR
HENNE SCHUWER
ZIET AANPAK VAN
WATEROVERLAST IN
VS VERANDEREN

Amerikanen omarmen Dutch Dialogues

TEKST BERT WESTENBRINK | BEELD MARCEL MOLLE / ISTOCKPHOTO

H

'ORKAAN KATRINA WAS EEN GAME CHANGER'

Orkanen met vriendelijke namen als Katrina, Sandy, Harvey en Irma richten enorme ravages aan in de Verenigde Staten. Verwoestende stormen zijn van alle tijden in Amerika, maar deze beginnen ook de beleving van het water te beïnvloeden. Katrina was een game changer, zegt Henne Schuwer, de Nederlandse ambassadeur in de VS. 'De mood in Amerika is aan het omslaan.' Mede dankzij de Dutch Dialogues.

Henne Schuwer neemt plaats achter een tafel in de persruimte in de Fokker Terminal in Den Haag. Het industriële gebouw is deze keer de plaats van handeling voor de jaarlijkse terugkomst van de ambassadeurs en consuls-generaal die Nederland representeren in den vreemde. Ambassadeur Schuwer doet dat in Amerika, met Washington als uitvalbasis. De diplomaten treffen niet alleen elkaar en vertegenwoordigers van de departementen, maar ook het bedrijfsleven. Ook Schuwer sprak met bedrijven, onder meer uit de

watersector. Niet vreemd, want Nederland speelt een belangrijke rol in de veranderende aanpak van de waterproblemen in de VS. Met de ambassade in de rol van aanjager. Die rol heeft een naam gekregen: Dutch Dialogues. Ontwikkeld op de Nederlandse ambassade in Washington, vertelt Schuwer. Het is polderen in Amerika. "We brengen mensen uit verschillende disciplines bij elkaar", zegt de ambassadeur. "We zijn ermee begonnen na Katrina in New Orleans. Dat was echt een grote ramp waar we actief op hebben ingespeeld en gezegd: wij kunnen wat. Wij willen onze ervaring met jullie delen.">

‘DE EERSTE NEIGING VAN DE AMERIKANEN IS: IK WIL MIJN HUIS TERUG’

Union Beach, New Jersey, USA - 18 november, 2012: de ravage na Hurricane Sandy

‘HET IS NIET DE ROL VAN DE AMBASSADE OM DE DUTCH DIALOGUES TOT IN LENGTE VAN DAGEN TE ORGANISEREN’

Toenmalig ambassadeur Boudewijn van Eenennaam toog naar toenmalig senator Mary Landrieu van de staat Louisiana en vond een luisterend oor. Het zwaar getroffen New Orleans was haar thuisstad en ze was kritisch over de federale steun bij het herstel van de stad. De senator reisde op uitnodiging met een delegatie naar Nederland om zich hier op de hoogte te stellen van de Nederlandse aanpak, de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstituten om waterproblemen in de Hollandse delta aan te pakken.

Die trip was ‘een big hit’, zegt architect David Waggoner uit New Orleans in een vraaggesprek op de website van U.S. Green Building Council. Als lid van de delegatie zag hij de dutch approach en het was een eye-opener. “De Nederlanders zijn geniaal in stedenbouw en waterontwerp. We zagen hoe ze met elkaar praten en het eens worden over het oplossen van waterkwesties.” Terug in New Orleans toonde hij zich pleitbezorger van de Nederlandse aanpak en de Dutch Dialogues, de samspraak tussen overheid, ingenieurs, bouwbedrijven, maar

ook mensen als landschapsarchitecten, planologen en ontwerpers over de vraag: hoe pakken we dit het beste aan? Er werden workshops gehouden met inbreng van Nederlandse experts. Er rolden plannen uit die nog nooit op tafel waren gekomen in Louisiana.

Door de Nederlandse inbreng ontstond het besef in New Orleans, zegt architect Dale Morris, dat de samenwerking tot doel heeft oplossingen te vinden voor de h ele samenleving; het stijgende water discrimineert niet, het treft iedereen, ongeacht sociale status. Bovendien, zo leerden de ingebracht Nederlandse inzichten: de eendimensionale aanpak om water op strategische plekken weg te pompen als er een vloed is door hevige regenval of een orkaan, levert allerlei bijwerkingen op die nieuwe problemen veroorzaken, zoals verdroging en het zinken van de stad.

Game changer

Katrina was een game changer, zegt Schuwer. “De eerste neiging van de Amerikanen is: ik wil mijn huis terug. Als het

water weg is, dan bouwen we het weer op. Wij hebben ingebracht: als je het weer opbouwt en je doet verder niets, dan loop je het risico dat het over 10 jaar weer weg is. Dus laten we opnieuw bouwen op een manier dat je met enige zekerheid kunt zeggen: dit gaat niet nog een keer gebeuren. We houden ze af van het idee: we gaan het oude weer gewoon opbouwen.” Na New Orleans volgde Norfolk. “We doen de dialogues nu in Houston en we gaan het ook doen in Charleston”, zegt Schuwer. “Sandy en New York/New Jersey is een ander verhaal, daar hebben we Henk Ovink (de Nederlandse watergezant, red) uitgeleend aan de Amerikaanse autoriteiten. Het principe was hetzelfde, maar we noemden het niet zo.”

Nu de dialogen ingebed raken in de Amerikaanse aanpak, trekt de ambassade zich langzaam maar zeker terug, zegt Schuwer. “Het is niet de rol van de ambassade om dit tot in lengte van dagen te organiseren. Je hebt het Water Institute in New Orleans dat is ontstaan uit de Nederlandse betrokkenheid na Katrina, dat het overneemt. Maar omdat het Dutch Dialogues heet, zijn we er wel altijd bij betrokken. Het blijft Nederlands. Je hebt een heel netwerk van instituten, universiteiten, bureaus, bedrijven en mensen in Nederland die hier heel goed in zijn en die we kunnen opbellen met de vraag: we organiseren wat in Miami, doe je mee?”

De animo om vanuit Nederland mee te doen, is groot, zegt de ambassadeur. “Ja, het is natuurlijk ook een proeftuin. Als je wateringenieur bent in Delft en je krijgt de gelegenheid om een uniek project te doen in Charleston met klassieke huizen aan een kaai met een halve meter tussen zee en kade, dan gaat je watermanagementhart wel sneller kloppen denk ik. Die mensen vinden het ook gewoon leuk.”

Op de vraag wat er in het vat zit voor het Nederlandse bedrijfsleven met nieuwe technologieën en innovaties, wordt het verhaal weerbarstiger. Schuwer noemt de Jones Act, de wet die bepaalt dat in Amerikaanse wateren alleen schepen onder >

LANGE STAAT VAN DIENST

Henne Schuwer (1953, Den Haag) is een diplomaat met een lange staat van dienst. Hij begon zijn loopbaan in 1979 op de ambassade in Hanoi, enkele jaren nadat de Vietnamoorlog was afgelopen. De start in het opkrabbelende land was een leerzame vuurdoop. “Het was heel goed om daar te beginnen. Ik kwam net van de universiteit af, ik was 25 en ik vond het hartstikke spannend. Ik begon in een groot hotel. Mijn kamer was mijn slaap- en werkkamer. Ik moest elke ochtend mijn bed opmaken, want dat werd de bank waarop mijn gasten kwamen te zitten.”

Schuwer vertelt het verhaal met zichtbaar plezier. Diplomatie is niet altijd de wereld van Peter Stuyvesant, wil hij maar zeggen. Na Hanoi waren New Delhi, Brussel, Den Haag, Los Angeles en Washington zijn standplaatsen. Hij diende het land in uiteenlopende functies, sinds 2010 als ambassadeur; eerst in Brussel vanaf 2015 in Washington. In de Amerikaanse hoofdstad rondt Schuwer zijn loopbaan af. Op 3 september gaat hij met pensioen.

WATER THEMA OP GES IN DEN HAAG

In juni wordt in Den Haag The Global Entrepreneurship Summit (GES) gehouden. Het evenement is een initiatief van Amerika dat jaarlijks in een ander werelddeel wordt georganiseerd. Dit jaar is het de beurt aan Europa en daarbij is de keus gevallen op Nederland, een afspraak die is gemaakt tijdens de ontmoeting vorig jaar tussen Donald Trump en Mark Rutte, vertelt Henne Schuwer. Het wordt een tweedaagse conferentie in het Haagse World Forum, die de Amerikaanse en Nederlandse overheid organiseren. Doel van de summit is om internationaal ondernemers te stimuleren bij te dragen aan concrete innovatieve oplossingen voor de uitdagingen waar de wereld voor staat. De GES in Den Haag heeft vijf aandachtsgebieden, waarvan water er één is.

Schuwer toont zich een promotor van het evenement. "Het unieke van deze summit is dat we heel duidelijk aandacht geven aan investeerders", zegt hij. De opzet is om investeerders en bedrijven tot elkaar te brengen.

Waar het in Nederland voor startups en ook grotere bedrijven moeilijk is om kapitaal te vinden voor ontwikkelen en vermarkten van innovaties, kent Amerika een heel andere investeringscultuur. Daar steken investeerders veel sneller kapitaal in een jonge onderneming, vertelt Schuwer. "In Nederland hebben we een berg met geld liggen, laten we eerlijk zijn. Als we de grote pensioenfondsen kunnen verleiden om iets van het vermogen dat ze beheren, te investeren als risicokapitaal in jonge bedrijven dan hebben we al veel gewonnen."

Op de summit is plek voor 1200 bedrijven, waarvan 400 Europees en daarvan weer 200 Nederlands. Ze worden geselecteerd uit een veel groter aanbod. Alleen de beste staan op de GES, zegt Schuwer. Aangezien water een van de thema's is moet ook de watersector er staan, zegt hij. "Ik denk dat we als Nederland onze naam tekort doen als we niet 10, 20 waterbedrijven daar hebben staan. Dan moeten ze echt goed zijn, hè. Je moet je kwalificeren, het is een wedstrijd."

Amerikaanse vlag met Amerikaanse bemanning mogen opereren. "Dus het is erg lastig om een Nederlandse baggeraar binnen te sluiten. Voor overige diensten om het zo maar te zeggen, geldt de Jones Act niet."

America first

Voor bedrijven die met innovatieve technieken dijken versterken of in andere sectoren met state of the art-technologieën water zuiveren, geldt: de Amerikanen schermen hun eigen markt redelijk af. Je krijgt kansen, zegt Schuwer, om eraan toe te voegen: "Maar om heel eerlijk te zijn, is het niet heel makkelijk om Amerikaanse overheidsinvesteringen te krijgen. Je moet wel een aantal hoepels door, wil je zover komen. America first, ja. Maar er zijn bedrijven die zich om die reden in Amerika gevestigd hebben, dan ben je een Amerikaans bedrijf. Voor grote bouwers bijvoorbeeld loont het om zich te vestigen in Amerika."

Kenmerk van de watertechnologiesector is dat de bedrijven niet groot van omvang zijn. Uit de Watersector Exportindex, een jaarlijkse peiling onder Nederlandse bedrijven in de water- en deltatechnologie, blijkt dat ze veel waarde hechten aan internationale netwerken om de concurrentiekracht in het buitenland te versterken. Daarbij noemen ze expliciet de inzet van ambassades. Kunnen die bedrijven terecht bij de ambassade van Schuwer? Ja, zegt de ambassadeur. "Op de ambassade in Washington werken meer dan 100 mensen en we hebben een grote economische afdeling. Daar zitten 2 á 3 mensen die zich echt met water en zeg maar resilience bezighouden. Die hebben een heel uitgebreid netwerk. Daarbij, we hebben net een

'ALS PENSIOENFONDSEN KAPITAAL INVESTEREN IN JONGE BEDRIJVEN, HEBBEN WE AL VEEL GEWONNEN'

consulaat-generaal geopend in Atlanta. We hebben een consulaat in Miami. We hebben een Netherlands Business Support Office in Houston. We denken erover het netwerk in deze driehoek in het zuiden te versterken.”

Omstreden issue

Zo probeert de ambassade de Nederlandse inbreng in de Amerikaanse wateraanpak gaande te houden, belangrijk nu de problemen met water zich opstapelen door de opwarming van de aarde, een omstreden issue in de Verenigde Staten, gemarkeerd door president Donald Trump met de terugtrekking uit de Parijse klimaatakkoorden. Dat besluit en daarbij horende retoriek ten spijt, zegt Schuwer dat de *mood* in Amerika over klimaat en water aan het omslaan is. “Dat de federale overheid uit het Parijse akkoord is gestapt, heeft niet zozeer met de ontkenning van global warming te maken, het is meer vanwege de wissel die het akkoord trekt op de industrie in de VS en de idee dat de lasten niet eerlijk zijn verdeeld. Er zijn landen die veel betalen en er zijn landen die dat niet doen en in Washington hebben ze er daarom geen zin in met het akkoord door te gaan. Maar dat is hoe de federale overheid erin staat, als je kijkt wat men in Californië zegt, of in Oregon of in de staat Washington of in Massachusetts en al in die steden zoals San Francisco, Los Angeles, New York dan hoor je een ander verhaal. En je moet goed bedenken, Amerika is niet een Federal State het is een Federation of States. De invloed en macht van individuele staten zijn uitzonderlijk groot.”

Dus richten Schuwer en de zijnen de aandacht op staten en steden in de wetenschap dat bij de Environmental Protection Agency in Washington weinig is te halen. “Als Jerry Brown, toen hij nog gouverneur was van Californië, zegt: ‘ik heb geen bal te maken met wat ze in Washington vinden, ik vind dat global warming bestaat, ik vind dat mijn staat een risico loopt, ik heb een eigen budget, dus maak ik geld vrij voor global warming’, dan pak ik het vliegtuig en ga ik met hem praten.”•

Stockphoto

STEUN VOOR DEELNAME EVERGLADES-WEDSTRIJD

“We gaan kijken of we met dat verhaal de boer op kunnen”, zegt Henne Schuwer als hem de vraag wordt gesteld of hij kennisinstituut Wetsus uit Leeuwarden steunt in de poging om met het NaFRAd-project de Amerikaanse George Barley Water Prize te winnen. “We hebben een consulaat-generaal in Miami, dat schakelen we daarbij in. Overigens heeft ook een van de andere finalisten, Green Water Solutions, wortels in Nederland. Ook voor dat bedrijf zouden we ons inzetten.”

De prijs richt zich op de Everglades, een subtropisch moeraslandschap in Florida, dat wordt bedreigd door giftige algengroei. Doel van de organiserende Everglades Founda-

tion is om een technologie te vinden die de algen effectief bestrijdt. De wedstrijd, die meerdere ronden telt, is in de finale beland. Wetsus is een van de vier finalisten en gezien de resultaten in de voorronden kansrijk. De uitdaging nu is om kapitaal te vinden voor de bouw van een werkende installatie in de Everglades. Schuwer hoorde van het initiatief op de terugkomdag. “Een oud-medewerker van de ambassade vertelde het me zojuist. Hij was trots. En het is ook fantastisch. We gaan een presentatie houden op het consulaat-generaal. Ik nodig dertig mensen uit en die weten heel goed waarom ze daar worden gevraagd. Ik hoef niet te zeggen: neem vooral uw chequeboek mee.”

‘NEDERLANDSE INBRENG IN AANPAK ALGENPROBLEEM VAN DE EVERGLADES IS FANTASTISCH’
